

س
۱۲
۲۵۰

سازمان اسناد و کتابخانه ملی
جمهوری اسلامی ایران

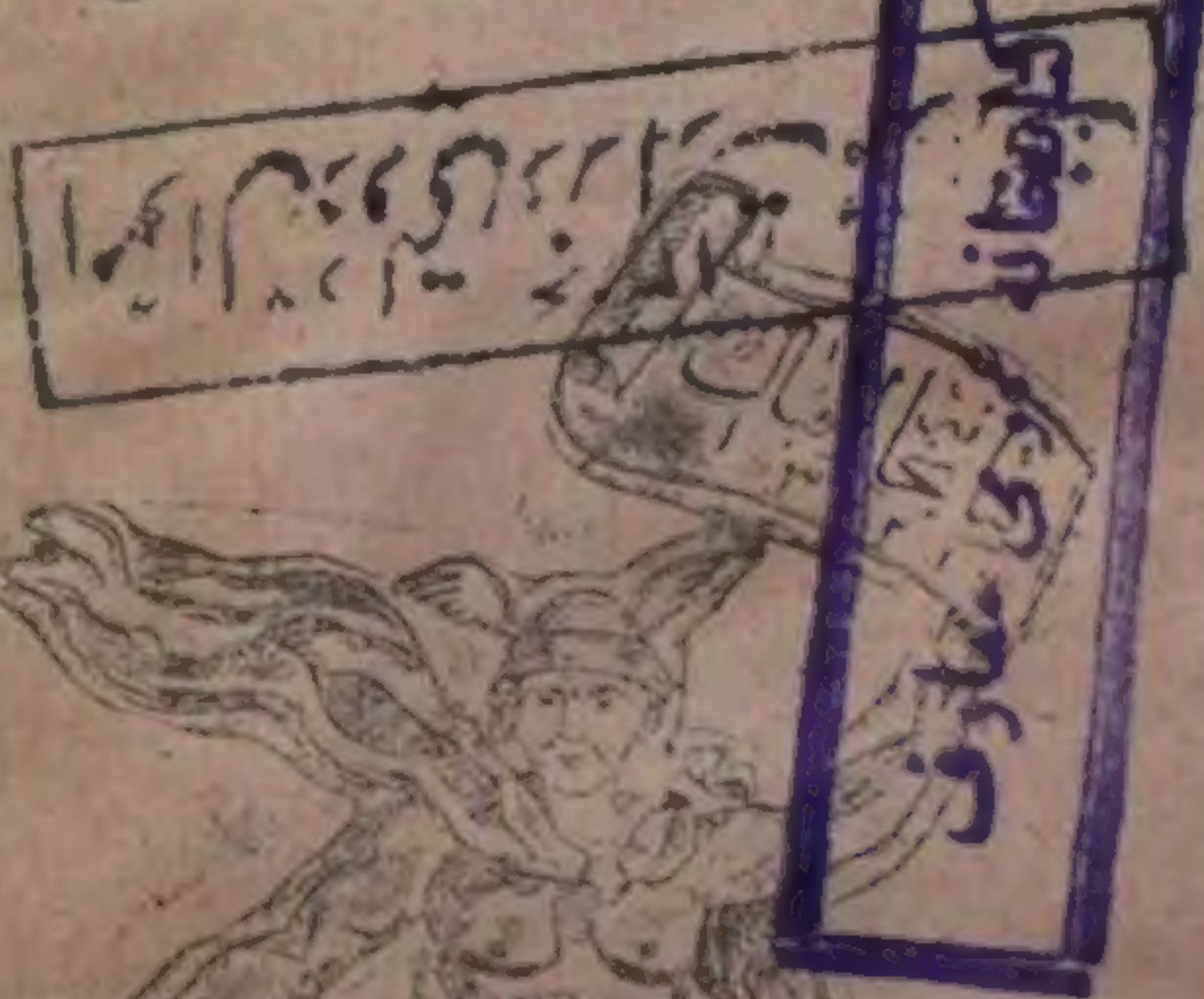

کتابخانه
۱۹۸۵

تعلیمات ملذیه

تالیف جناب آقای آقا میرزا سید محمد قی

موافق پروگرام
جدید

وزارت جلیله

معارف

و مطابق دستور

شورای عالی

معارف

چاپ دهم

حق طبع

محفوظ

و مخصوص است بکتابخانه اقبال حسین محیط

وزارت معارف و اوقاف و صنایع مستظرفه

کتابخانه دولتی

	اسم کتاب
	اسم مؤلف
	تاریخ طبع یا تحریر
	عدد کلیه صفحات
	عدد صورت ها
	عدد سرلوحه ها
	عدد صفحات تذهیب شده
	ذکر علامت جلد کتاب
	دور زمانه وزارت
	تاریخ ورود بکتابخانه
نمره کتاب	نمره الفبه

محل مهر کتابخانه و امضای مدیر کتابخانه

تعلیمات مدرسه

برای

سال پنجم و ششم مدارس ابتدائی ایران
مؤلفی پروگرام وزارت جلیه معارف

تالیف

جناب آقای آقا میرزا سید محمد قلی

چاپ دوم

۱۳۲۱

حق طبع محفوظ و مخصوص است بکتابخانه اقبال

(حین محیط)

بسم الله الرحمن الرحيم

تعلیمات مدنیہ

(مقدمہ)

۱- تعلیمات مدنیہ - تعلیمات مدنیہ رفتار نوع بشر را بایکدیگر

و اساس دولت و حدود و حقوق دولت و ملت در امور

زندگانی و رابطه دولت را با ملت متین مینماید

۲- انسان وحشی - انسان وحشی آنست که مثل حیوانات

در غارها و جنگلهای زندگانی نموده و بواسطه صیید مایه و شکار

حیوانات و برک نباتات معیشت نماید

۳- اول اجتماع بشر - مردمان متدیم وحشی بودند و تنهای زندگانی

۱- تعلیمات مدنیہ از چه بحث مینماید؟ ۲- انسان وحشی کیست؟

۳- اول اجتماعات بشر چیست؟

میکرده اند چون دیدند که برای رفع احتیاجات خود و ترقیب زندگانی
محتاج به اشتراک زن و شوهر و اولاد ایشان در کجا گرد آمد و خانواده
تشکیل داده اند پس اولین اجتماع بشهر خانواده است

۴- قبیله انسان دیده که زندگانی یک خانواده بی کمک و برای
دیگران مشکل است برای پیشرفت امور معیشت محتاج به یکدیگر است
چنین خانواده در حجم جمع شده و مجموع آنها را قبیله تشکیل داده اند
۵- انسان چادر نشین - انسان چادر نشین قبایل و ایلاتی هستند که
در بیابانها در زیر چادر با زندگانی نموده و با اختلاف حصول تغذیه رگانه
داده از کله چهرانی و غیر آن معیشت میکنند

۶- شهر و ده - مسکن و مایه و ای مردمان قدیم غارها و شکافهای کوه
بوده و ادراک عمارت ساختن و آبادی نداشته اند بنده برج از آن
سازل دست کشیده و برای آسایش خویش منزل و خانه ساخته اند

و از اجتماع چندین خانه و دما و شهر پدید آمده است

۷- قبیله که ام است - انسان چادر نشین که ام است - شهر و ده
بجز ترقیب پیدا شده و ام

ما - انسان تمدن کدام انسان تمدن است که با اشیاء خود معاشرت
نموده و در امور زندگانی بیکدیگر کمک نمایند و برای آسایش خویش و آباد
دشهر بنا کرده و بواسطه زراعت و صنعت و فلاحت زمینها را آباد
نموده اسباب آسایش دیگران را هم فراهم آورند

۸ - تمدن - عبارت است از معاشرت و معاونت انسان

با یکدیگر در امور زندگانی و بمدد و کمک یکدیگر رفع احتیاجات خود را
نمودن هر قدر با یکدیگر بیشتر معاشرت و کمک نمایند تمدن آنها بیشتر است

۹ - ملت - عبارت از اجتماعی از نوع بشر است که در منفعت و رسوم

و عادات و آموختن و تربیت و غالباً یک نژاد و زبان و مذهب دارند

و در یک خاک ساکن و در تحت حکم یک اداره زندگانی میکنند

۱۰ - مملکت - مملکت قلمرو وسیعی از زمین است که امانی آن مطمع

یک دولت باشند مثل مملکت ایران

ما - انسان تمدن کدام است ؟ - ۸ - تمدن چیست ؟ - ۹ - ملت

کدام است ؟ - ۱۰ - مملکت چیست ؟

فصل اول - - - تشکیل دولت

۱۱ - دولت - جماعتی از بشر که در یکجا جمع شوند هر یک سباب زندگانی
در راحت را برای خود میخواهد و این سبب نزاع شده قوی بر ضعیف تعدی
نماید از این جهت لازم است امنیت و اداره تشکیل کند که امنیت را برای
عموم نگه داری کرده تعدی قوی را از ضعیف رفع نماید و این امنیت را
دولت و حکومت گویند پس دولت سستی است که امور ملت را اداره
کرده حقوق همه را در دم را نسبت بیکدیگر محافظت نماید و دولت به شکل
تشکیل میشود سلطنتی و جمهوری

۱۲ - دولت سلطنتی - دولت سلطنتی آنست که سلطنت از ثی باشد که بعد
از فوت پادشاه یکی از اعضای خانواده اش منتقل شود
و دولت سلطنتی بر دو قسم است دولت با سلطنت ستمباری و دولت
مشرطه یا حکومت قبی

۱۱ - دولت کدام است ؟ دولت به چند شکل میشود ۱۲ -

کدام است و بر چند قسم است ؟

۱۳- دولت استبدادی - دولت استبدادی آنست که رئیس دولت که موصوم است بپادشاه یا اسپرطور و غیره و صاحبان قدرت بدل خوا خود هر چه بخواهند بکنند و میل خود در جان و مال و آبروی مردم تصرف نموده و صدی نه داشته و مسئول کسی نباشند

۱۴- دولت مشروط - دولت مشروطه یا حکومت ملی آنست که اعمال پادشاه و صاحبان قدرت و افراد ملت در تحت قانونی باشد که آن قانون بر املت وضع نموده و خود ملت ناظر باشند که کسی از حد و قانون تجاوز نکند

۱۵- دولت جمهوری - دولت جمهوری آنست که رئیس دولت موقت باشد که ملت او را برای مدت معینی انتخاب کند و او را رئیس جمهوری گویند
۱۶- قانون - عبارتست از مواد و اصولی که تکالیف دولت و افراد مردم را نسبت بیکدیگر و نسبت بدولت معین مینماید مهمترین قوانین مملکتی

۱۳- دولت استبدادی که است ۹- ۱۴- دولت مشروط که ام است ۹

۱۵- دولت جمهوری چیست ۹- ۱۶- قانون چیست ۱

قانون اساسی است که اساس و خستیا است دولت و بنیاد حقوق ملت را
مستقیم نمایند

۱۷- دولت قانونی - دولت با حکومت قانونی است که دارای
قانونی باشد که دولت و ملت حدود و حقوق خود را شناخته در
زیر حکم قانون زندگانی کنند

(اساس دولت ایران)

۱۸- مملکت ایران مذهباً بطور استبداد اداره میشد در سنه یکم
سپهر دبست و چهار جمعی از علما و بزرگان و سایر نمایان شورش
کرده از پادشاه عادل مظفرالدین شاه اعلان مشروطیت خواستند و تم
قبول کرده مجلس شورای ملی برپا گردید ولی یکسال و نیم پیش طول نکشید که
محمد علی میرزا پادشاه مخلوع بهارستان را که محل مجلس شورای ملی بود
چون ب بست و تقریباً ۱۳ ماه با استبداد سلطنت نمود آزادی طلبان
مذکور را با قوای استبدادی ایستادگی کرده تا اینکه در ماه جمادی الثانی

۱۷- دولت قانونی که است ۱- ۱۸- دولت ایران چه وقت مشروط شد

۱۳۰۱ - در عهد ناصرالدین شاه قاجار و تحت نفوذ علی میرزا را مقتوب از سلطنت عزل
نموده و پسر او سلطان احمد شاه را بجای او از طرف ملت نصب
کرده و دوباره اعلان مشروطیت نمودند

فصل دوم

(اساس دولت مشروطه)

۱ - اساس دولت مشروطه بر سه قوه است - قوه مقننه -

قوه مجریه - قوه قضائیه

۲ - قوه مقننه عبارتست از هیئت وکلا و نمایندگان ملت که

ایشان را انتخاب کرده و اختیارات داده اند که وضع قانون و

نگاهداری آن را نمایند

۳ - قوه مجریه عبارتست از هیئتی که قوانینی که از طرف قوه مقننه

وضع میشود این هیئت بوقوع اجراء میکند و آن هیئت را هیئت

۱۴ - اساس دولت مشروطه بر هیئت ۳ - قوه مقننه که است و قوه

مجریه است

وزراء و کابینه و حکومت باید دولت نیز گویند

۲۲- قوه قضائیه عبارتست از هیئتی که اختلافاتی که مابین افراد

مردم واقع میشود تسویه مینمایند

فصل سیم (قوه مقننه)

۲۳- قوه مقننه (پارلمان) اردو مجلس تشکیل میشود که یکی مجلس

شورای ملی و دیگری را مجلس سنا گویند

(مجلس شورای ملی)

۲۴- وکلای مجلس - وکلای مجلس شورای ملی موافق قانون انتخاب

۱۳۴ نفر است که برای مدت دو سال از طرف ملت انتخاب میشوند

و بعد از هر دو سال محتاج با انتخاب جدید است و مردم مختارند که

۲۲- قوه قضائیه عبارت از هیئت و ۲۳- قوه مقننه از چه تشکیل میشود

۲۴- عده وکلای مجلس مدت انتخابات آنها چیست ؟

مرتب از پیشین سابق را به انتخاب کنند
(طسریقه انتخاب)

۲۵- طریقه انتخاب آنکه مکتب را موافق نظام نامه انتخابات
بچند قسمت نموده و در هر قسمی یکی باسم انجمن نظار معین بکنند
در تحت نظارت آن انجمن یک نفری را که بدارند در دفتر که
انجمن معین مینماید ورقه تعرفه گرفته و اسامی را که میخواهند
انتخاب نمایند در روی ورقه نوشته و آن ورقه را در روز یکشنبه
معین مینماید بصندوق میان رند بعد از آن صندوق را بپشت
نظار باز کرده ورقه ها را میخواهند هر کس که با کثرت انتخاب شده
وکیل ملت خواهد بود

شرایط انتخاب کنندگان

۲۶- انتخاب کنندگان مطابق نظام نامه انتخابات که در سوال
۳۲۹ از مجلس گذشته باید شرایط ذیل را دارا باشند

۲۵- طریقه انتخاب چیست؟ ۲۶- شرایط انتخاب کنندگان چیست؟

(۱) مسکن بنا کمتر از بیست سال نباشد

(۲) رعیت ایران باشند

(۳) در حوزه انتخابیه متوطن یا اقل از شش ماه قبل از انتخاب در آنجا

ساکن باشند

۲۷- اشخاص ذیل از انتخاب نمودن محرومند

(۱) زنها

(۲) اشخاص خارج از رشته و آنامیک که محتاج به تقیم شرعی میباشند

(۳) بنده خارجه

(۴) اشخاص سیه سن آنها کمتر از بیست سال باشد

(۵) اشخاصیکه نزد جهان از دین اسلام در حضور ملی از مقام شرع

جامع التشریفات ثابت شده باشد

(۶) اشخاص در شکیسته به تقیم

(۷) - مرتکبین قتل و برقت و مختصرینی که مستوجب حد و دوزنی

۲۷- چه اشخاص از انتخاب نمودن محرومند

اسلامی شده باشند

۱ - اهل نظام برتری و محبسه‌ری سوای صاحب منصبان افتخاری
(۹) - حکام و معاونین آنها در محل حکومت و اجرائی اداره مسئیر
و نظمی در محل مأموریت خودشان

(۱۰) - متکدیان و اثنای صیقه بواسطه شیر قانه تحصیل معاش نمایند
(۱۱) - فقیرین سیاسی که بر ضد حکومت ملی و استقلال مملکت اقدام کرده‌اند

شرایط انتخاب شوندگان

۲۸ - انتخاب شوندگان باید دارای شرایط ذیل باشند
۱ - اکثر متدین بدین اسلام باشند مگر نمایندگان ملل مشرعه از قبیل
کلینی و مسیحی و زردشتی

(۲) خط و سواد فارسی بقدر کفایت داشته باشند

(۳) رعیت ایران باشند

(۴) مورد قیست در محل خود داشته باشند

۲۸ - شرایط انتخاب شوندگان چیست ؟

(۵) سکن آنها کمتر از سی سال و زیاده بر هفتاد سال نباشد

(۶) با مانیت و درسی نگاری معروف باشند

۲۹ - اشخاص ذیل از انتخاب شدن مبرور میسند

(۱) شاهزادگان با فضل (آبناء و اعیان و انخوان پادشاه)

(۲) زهرا

(۳) تبعه خارجی

(۴) اهل نظام که مشغول خدمت اند و مستخدمین امنیه و نظمیه سوار

صاحب منصبان افتخاری

(۵) حکام مل و جسر و معاونین ایشان در حوزه مأموریت خود

(۶) در شاکستان تبخیر

(۷) مرتکبین قتل و سرقت و مقصرینی که مستوجب حد و قانونی سزای

شده باشند

(۸) کسانی که نشان کمرازسی یا زیاده بر هفتاد سال باشد

و بجایه بن بخت و دانشا صریح فراداده بید و دینی و خرد جهان را
 این عقد سس اسلام در حضور یکی از مقام شش با جمیع انشایان
 نه و یا بیاع رسیده باشند

(۱۰) مقصودین سیاسی که برضه اساس حکومت ملی و استقلال مملکت
 قیام و اقدام کرده باشند

وظیفه مجلس شورای ملی

۱- وظیفه مجلس شورای ملی وضع قوانین برای نظم مملکت و
 وزارتخانه و نهادهای آن و تصویب دخل و خرج مملکت

و وضع و تغییر مالیاتها و غیر اینها از قبیل استقرار و بخت بین سایر امور
 مهمه (مجلس سنا) مملکتی است

۲- اعطای مجلس سنا موافقیت مناسبت با انتخابات محلی که باید

به تصویب مجلس شورای ملی برسد از اشخاص غیر و بشیر و مدین و محرم
 محبت و خفت میزند از طرف پادشاه و نصف از طرف ملت

۳- وظیفه مجلس شورای ملی است که اعطای مجلس سنا به قوانین میزند

عده وکلای مجلس سنا

۳۲ - عده وکلای مجلس سنا شصت نفر است که سی نفر آن را پادشاه انتخاب مینمایند پانزده نفر از االی طهران پانزده نفر از االی ولایات و سی نفر از طرف ملت انتخاب میشود پانزده نفر با انتخاب االی طهران و پانزده نفر با انتخاب االی ولایات

(وظیفه مجلس سنا)

۳۳ - وظیفه مجلس سنا وضع قانون معیت مجلس شورای ملی و نظر در اعمال این معیت و وزراء کلیه تمام امور باید بمقتضای هر دو مجلس باشد مگر امور مالی که مخصوص مجلس شورای ملی است

(ترقیب وضع قانون)

۳۴ - برای وضع یک قانون لایحه از طرف و زرایا از طرف اعضای مجلس شورای ملی یا اعضای مجلس سنا هر انی ترقیب مخصوص

۳۲ - عده وکلای مجلس سنا شصت نفر است - و وظیفه مجلس سنا چیست؟

۳۳ - ترقیب وضع قانون چیست؟

بیشتر می شود و در صورتیکه آن قانون مخالفت با مومنین شرعی
نداشتند به شد و مجلس شورای ملی و سنای آن را با اتحاف و با کثرت
آراء تصویب نمایند بواسطه شخص اول دولت آن قانون تقدیم
پادشاهی گشته پس از تقریبات امضاء فرموده و بتوسط روزنامه و غیره
اعلان میکرد و از تاریخ اعلان آن رسم اجبری شده و امانی
مجبور از اطاعت آن خواهند بود

فصل چهارم

قوه مجریه

۱- رئیس قوه مجریه شخص پادشاه است

۲- سلطنت و دایعه است که بموجبت الهی از طرف قدرت

پادشاه سپرده میشود و در ایران فعلاً شخص سلطان احمد شاه

قاجار ملذاته ملکه و اجسد از ان بولیعنه و اولاد ایشان است

۳- رئیس قوه مجریه کیست؟ - سلطنت ایران با کیست؟

بعد نسل مقرر نموده

(اختیارات پادشاه)

۳۶- عزل و نصب و نزل و اعطای درجات نظامی و عهد
با حکام و فرامین برای اجراء قوانین و فرمان‌های تمام
و اعلان جنگ و عقد صلح و غیره ترقیب قانون با شخص پادشاه
است ولی پادشاه دستی می‌تواند امور سلطنتی را شخصاً مقصد
شود که سن او بی‌جده سال سیده باشد و چنانچه باین سن نرسیده
باشد بتصویب مجلس شورای ملی یا سنا نایب السلطنه برای او انتخاب
خواهد شد تا بی‌جده سالگی را بالغ شود و شخص پادشاه از سروریت

بترقی است

(ترقیب تشکیل قوه مجریه)

۳۸- شخص پادشاه با موافقت قوه مقننه می‌تواند با سیم مرتب
الوزرا انتخاب می‌نماید و رئیس الوزرا بیست و نوزده مرتبه می‌تواند

۳۷- اختیارات پادشاه بیست و سه قوه مجریه به شکل میشود ؟

پادشاه میبرد و در مجلس فرمان پادشاه عزل و نصب میبند

(و تفسیر همینست وزیر اراد)

۳۹- است و زرافوا یعنی بر آنکه قوه مقننه وضع نموده و بجهت

پادشاه رسیده بوقع مجسمه میگذازند و در کارها و اعمال خود

مسئولان امور من و تالیف شورای ملی هستند

(معنی مسئولیتست وزیر اراد)

۴۰- معنی مسئولیتست وزیر اراد است که باید در موقع لزوم توضیح است

لازمه پادشاه بدینست و هر یک از دو مجلس حق دارند آنها را

تحت نظر دارند و خواه که در کارها هر دو قدم قضایت خود را از هیئت

وزیر اراد یا وزیر می انجامد نمایند آن هیئت یا آن وزیر از مقام وزارت

عزل شود

(عنده وزیر امی مکت است ما)

۴۱- است و تالیف است و وزیر امی که برای وزارتخانهها تعیین شده و بموجب

۴۲- است و تالیف است و وزیر امی است ۴۳- معنی مسئولیت است و وزیر امی

۴۴- است و وزیر امی مکت است

نظاره داری است - وزیر داخله - وزیر جنگ و وزیر خارجه

وزیر مالیه - وزیر عدلیه - وزیر علوم و ادعیه و وزیر پست

و تلگراف و وزیر فوائد عامه و تجارت

(وظیفه وزارت داخله)

۴۲ - وظیفه وزیر داخله حفظ آسایش و امنیت عمومی در مملکت و

نظارت باجرایی قوانین و ادارات داخلی و کنترل و نصب تحکات

(تقسیمات مملکت ایران)

۴۳ - مملکت ما ایران برای سهولت امور داخله بایالات و

لایات و بلوک و ناحیه تقسیم شده اند

(ایالت)

۴۴ - ایالت قسمتی است از مملکت که دارای حکومت مرکزی

و ولایت حاکم نشین جدا است و فعلاً ایالات مملکت ما منحصر است

بچهار ایالت - آذربایجان - فارس - کرمان - و بلوچستان

۴۵ - وظیفه وزیر داخله چیست؟ ۴۶ - مملکت ایران بچند تقسیم شده؟

۴۷ - ایالت که است؟

فرمان و سیاست نام از است را بر ما نگاشته و در هر
برای تو آتی و موم با این ایالتی تحصیل شود

(ولایت)

۳۰ - ولایت قبیله از نکات است که دارای یک شهر عالم نشین
و تابع باشد اعم از اینست که است آن تابع پادشاه باشد یا تابع
مرکز ایالتی و در هر شهر عالم نشین بر ولایتی انجمن موم با انجمن وای
منتقد میگردد

۳۱ - فرمانفرمایان و مقام بر حسب فرمان اعلیحضرت یونی
و نصویب و زاریست در خدمت علم مستعرب و از حکومت
معاف شوند

(وظیفه فرمانفرما و حاکم)

۳۲ - وظیفه فرمانفرما و حاکم عبارتست از حیره ای قوانین و خط
نظم و رعایت و ایصال مایات و نفارت بر ادارات و رعایت
۳۳ - ولایت عبارت از چیست؟ - فرمانفرمایان و حاکم بر طرف کی
معین میشوند؟ - وظیفه فرمانفرما و حاکم چیست؟

در انداخته و در میان مردم در شرف و جلال و تبارست و غیره
و بار خسران و فساد و این کلمه می باشد و دولت اند در محل و مورت خود

(انجمن ایالتی)

۳۸ - انجمن ایالتی مسئولیت دارد از ۱۲ نفر که از مرکز ایالت
طرف ایالتی انتخاب میشوند و یک نفر از مرکز و ولایت که تابع است

(انجمن ولایتی)

۳۹ - انجمن ولایتی تشکیل میشود از شش نفر که در مرکز ولایت از طرف
ایالتی انتخاب میشوند و یک نفر از هر بلوک تابع آن

(وظیفه انجمن ایالتی و ولایتی)

۴۰ - وظیفه انجمن ایالتی و ولایتی نظارت بر اعمال مقام واداران
- تسهیل و دفعه نظر در بودجه - تسهیل و اوزم ترقی تجارت و صنعت
نزدیک معارف عمومی و غیره است

(بلوک کسب و باجیه)

۴۱ - انجمن ایالتی که است ؟ ۳۹ - انجمن ولایتی که است ؟
انجمن ایالتی و ولایتی چیست ؟

۵۱- بلوک قتمی از ولایت است که دارای یکصد مرکز و قصبه است.
 الحکومه نشین چند ناحیه تابع است مثل بلوک دره بین شهریار
 ۵۲- نایب الحکومه تعیین حاکم و تصویب فرمانها با وزارت داخله
 معین میشود و وظیفه او موافق وظیفه حاکمست در محل با توریست خود
 بلوک انجمن ندارد لکن یک نفر نماینده در انجمن ولایتی دارد

(ناحیه)

۵۳- ناحیه قتمی از بلوک است که مرکب است از چند ده و امور
 اداره آن محول است بفرمانده شخصی که موسومست بضا بط (مباش)
 ۵۴- ضابطه بتجویز نایب الحکومه و با رضای حاکم بمقت خود
 مقرر میگردد

۵۵- اداره کردن امور ده با شخصی است که موسومست بکفدا
 ۵۶- که خدا- که خدا برضایت اکثر ساکنین ده و بتصرف

۵۱- بلوک که ام است ۵۲- نایب الحکومه از طرف کی معین میشود
 ۵۳- ناحیه محبت ۵۴- ضابطه از طرف کی معین میشود ۵۵- اداره
 کردن امور ده با کی است ۵۶- که خدا بچه ترتیب معین میشود

ماثر و مالک و امتیاز نایب الکریم بدین شهر است

(انجمن بلدیة شهر)

۵۷- انجمن بلدیة عبارتست از کسانی که در هر شهر و برای

منافع و انجام حوائج االی شش میگردند

۵۸- اختصار انجمن بلدیة - اختصار انجمن بلدیة موافق قانون

بلدیة از طرف االی محلات شهر انتخاب میشود

و وظیفه انجمن بلدیة

۵۹ و وظیفه انجمن بلدیة مراقبت در عدم فحش آذوقه شهر -

ساختن و پاک نگاه داشتن کوچهها و خیابانها و باغها و محلهها

و مجازی آنها - رد شدن کردن شهر - تقسیم آبهای زسازی -

تأسیس دارالبحر و دارالمساکین و درویشخانهها - تهیه لوازم غذا

التح و تأسیس و احاطه با کتابخانهها و قراست خانهها و زکات

تسبیل خیراتی و غیره

۵۷- انجمن بلدیة چیست؟ - انجمن بلدیة چهگونه تعیین میشود؟ ۵۹

و وظیفه انجمن بلدیة چیست؟

۶۰- اعضای انجمن بلدیہ دارای مواجف نیستند تنهاریس بلدیہ

دارای مواجب است

مدت ^{۱۰} ما موریتت اعضا بلدیہ

۶۱- مدت ما موریتت اعضا بلدیہ تا چهار سال است ولی در
هر دو سال نصف از اعضا که مدتشان منقضی شده عوض میشوند
و بجا می آید و انتخاب میشوند

و وظیفه وزارت جنگ

۶۲- وظیفه وزیر جنگ تهیه سپاه و سرباز و قوه برای مدافع

و دین و حفظ نظم و امنیت سبکی با امور سربازی - انتظام قشون

تشکیل و دینا طیکه مقتضی باشد تهیه محاسن و لوازم جنگی

سپاه - سرباز

۶۳- سرباز کسی است که برای مدافعه و امنیت از دشمنان خارجی

۶۴- آیا اعضای انجمن بلدیہ دارای مواجب هستند یا نه

اعضا بلدیہ تا چند سال است ۶۵- وظیفه وزیر جنگ چیست

۶۶- سرباز کیست

و حفظ انتظام داخلی خود را بران نظم نموده باشد و این وظیفه است
که بر تمام افراد وطن که قابلیت دارند و فای باین لازم است
۴۴- سپاه - مجنون و سربازهای محنت سپاه میگویند

(اردو)

۴۵- اردو - قمتی از سپاه است که دولت برای محلی که مقصدی

بداند متبایست نماید
(ترقیب گرفتن سربازان)

۴۶- بوجیب قانون اساسی سربازان برای تمام امور اداری
مملکت مساوی است ولی دستور قانون برای گرفتن سربازان وضع
شده و بترقیب قدیم از روی تدریج سربازان و سوار گرفته میشود

۴۷- اثران و ژاندارم - برای حفظ نظم و اخلاقی و سایر امور
و حفظ راهها عده در تحت وزارت و اخلاقی نگین میشود و آنها را

لما - سپاه چیست ؟ ۴۵- اردو چیست ؟ ۴۶- ترقیب گرفتن
سرباز چیست ؟ ۴۷- اثران و ژاندارم کدام است ؟

اثران و ژاندارم میگویند اثران برای حفاظت در آبادی
و ژاندارم برای حفظ امنیت در راهها و شهرها
(وظیفه وزارت امور خارجه)

۸۶۰ - وظیفه وزیر امور خارجه انجام دادن امور سیاسی و
تجارتی است در مملکت خارجه بوسیله سفرا و قونسولها و تهیه
مناسبات دوستانه با دول خارجه - چون هر دولتی برای
فراهم آوردن لوازم و مایحتاج مملکت خود محتاج به معاونت و مراد
با دول دیگر است لهذا باید با دولی که طرف استفاده صنعتی
و تجارتی است مناسبات دوستانه بواسطه معاهدات برقرار
نماید و بستن معاهدات و حفظ آنها وظیفه وزیر امور خارجه است
وظیفه وزارت مالیه

۸۶۱ - وظیفه وزیر مالیه اداره نمودن دخل و خرج دولت و
وصول کردن مالیاتهای مملکتی موافق بودجه و عزل و نصب
۸۶۲ - وظیفه وزیر امور خارجه چیست ۸۶۰ - وظیفه وزیر مالیه چیست

ماهورین و شمول مالیه برای ایالات و ولایات

۷۱- بودجه بودجه دولت عبارت از مجموع حسابی است
که واردات و مخارج یک ساله دولت را معین میکند و در آن
هر سال دخل و خرج سال آینده (بودجه) باید حاضر باشد
باین طریق که وزراء باید خرج و دخل را برآورد و معین کنند و
پارلمان آنرا ملاحظه کرده خرج و تعدیلی اگر دارد بنماید و تصویب
کند (مخارج دولت)

۷۲- مخارج دولت عبارتست از تنزیل استقراضهای دولتی
مخارج سپاه و سرباز حقوق عمومی اجسناد و وزارتخانه ها متمرکزی
و یا مواجب مجانی و غیره

(عایدات دولت)

۷۳- عایدات دولت ما از مالیاتها و منافع اعیان دولتی است
که آن را خالصه جات میگویند

۷۴- بودجه عبارت از چیت ۷۱- مخارج دولت چیت ۷۲-
عایدات دولت از چه متمرکزی است

(مالیات است)

۷۳ - مالیات عبارتست از مبالغه که بر روی اشیاء و عوارض
عمومی و غیر عمومی و غیر مستقیم و غیر مستقیم و غیر مستقیم و غیر مستقیم

۷۴ - مالیات بر سر از طرف حکومت بر روی اشیاء و عوارض
تجاری و غیر تجاری و غیر مستقیم و غیر مستقیم و غیر مستقیم و غیر مستقیم
نسبت به آن گرفته

۷۵ - مالیات بر سر از طرف حکومت بر روی اشیاء و عوارض
(مالیات مستقیم)

۷۶ - مالیات مستقیم آنکه بر روی اشیاء و عوارض و مستقیم و غیر مستقیم
بر روی اشیاء و عوارض و مستقیم و غیر مستقیم و مستقیم و غیر مستقیم
(مالیات غیر مستقیم)

۷۷ - مالیات غیر مستقیم عبارتست از مالیات بر عوارض و مستقیم و غیر مستقیم

۷۸ - مالیات غیر مستقیم آنکه بر روی اشیاء و عوارض و مستقیم و غیر مستقیم

۷۹ - مالیات غیر مستقیم آنکه بر روی اشیاء و عوارض و مستقیم و غیر مستقیم

۸۰ - مالیات غیر مستقیم آنکه بر روی اشیاء و عوارض و مستقیم و غیر مستقیم

بواسطه دولت به نفس و ایات ثبت اسناد و تریاک و دوا
و حق کمرک و خواهی که از سه صد و شصت و نواقل و غیره آن گرفته
شود و آنکه در هندگان به ایران تحویل نمایند

مالیات ثبت اسناد

۷۸- مالیات ثبت اسناد مالیاتی است که در وقت خرید و فروش

املاک و فرض دادن اسناد و قبایل جات را به قمبر و مهراد

ثبت اسناد رسانیده مبلغ معینی کارسازی میدارند

(حق کمرک)

۷۹- حق کمرک آنستکه دولت از اسباب و اشیائی که از گمرک

خارج به اخذ مملکت وارد میشود یا از داخل مملکت خارج میشود

مبلغ معینی در سرحد از صاحب مال میگیرد

وظیفه وزارت پست و تلگراف

۸۰- وظیفه وزیر پست و تلگراف اداره نمودن پست و تلگراف

۷۸- مالیات ثبت اسناد و املاک است ۷۹- حق کمرک که از اسباب و اشیائی که از گمرک

۸۰- وظیفه وزیر پست و تلگراف است

و منظم نگه داشتن آنهاست

(وظیفه وزارت تجارت و فوائد عامه)

۸۱- وظیفه وزیر تجارت و فوائد عامه ترقیب لوازم زرفی تجارت
ساختن راههای شوسه کشیدن خط آبرن و استخراج معاون
و ایجاد کارخانجات و غیره

وظیفه وزارت علوم و اوقاف

۸۲- وظیفه وزیر علوم و اوقاف اهتمام در ترقی معارف و تکمیل
مکاتب و مدارس و انتظام امور اوقاف و رسیدگی بعبادی
اوقاف و مصارف آن و تعمیر مساجد و مدارس است

(مدرسه)

۸۳- مدرسه یا مکتب محلی است که برای تربیت علمی و اخلاقی
اطفال و جوانان مملکت می باشد

(تفصیلات مدارس)

۸۱- وظیفه وزیر تجارت و فوائد عامه چیست؟ ۸۲- وظیفه وزیر علوم
و اوقاف چیست؟ ۸۳- مدرسه کدام است؟

۸۴- تحصیلات بسته درجه تقسیم می‌شوند تحصیلات ابتدائیه تحصیلات

متوسطه تحصیلات عالی و باینجهت مدارس مرتبه درجه تقسیم

می‌شوند مدارس ابتدائیه و مدارس متوسطه و مدارس عالی

(تحصیلات ابتدائیه)

۸۵- تحصیلات ابتدائیه عبارت از علومی است که برای همه

کس لازمست از قبیل خواندن و نوشتن زبان فارسی حساب

هندسه - جغرافیا - شریعتات - تاریخ - تعلیمات مدینه - علم الاشیاء

باید آرد که در پروگرام معارف نوشته شده است مدت تحصیلات

ابتدائیه شش سال است

(تحصیلات متوسطه)

۸۶- تحصیلات متوسطه همان تحصیلات ابتدائی است بطور کامل

و مخصوص اشخاصی است که بخواهند تحصیلات ابتدائی را تکمیل کرده

و خود را آماده تحصیلات عالی بنمایند

۸۴- تحصیلات مدارس بجهت درجه تقسیم می‌شود ۸۵- تحصیلات ابتدائیه عبارت از چیست ۸۶- تحصیلات متوسطه کدام است

تحصیلات عالیہ

۸۷۔ تحصیلت عالیہ عبارت است از علوم طبی حقوقی۔

تاریخ ازبیات ریاضیات۔ فلسفہ طبیعیات۔ ثروت۔

غیر و این تحصیلات مال اشخاصی است که در مدارس ابتدائی

و متوسطات تحصیلات خود را کامل نموده و تصدیق گرفت باشند

۸۸۔ اطفال باید از سن هفت سالگی شروع تحصیل نمایند

(وظیفہ وزارت عدلیہ)

۸۹۔ وظیفہ وزیر عدلیہ نظارت تمام امور عدلیہ و اداره

مردمان در ایر عدلیہ و محافظہ حقوق افسر اد مردم و تشکیل محکم

در محامای تقضیه

فصل پنجم

قوة قضائیه یا عالیہ

۸۹۔ تحصیلت عالیہ عبارت است از ۸۸۹۔ اطفال از بیست و نه سالگی باید شروع

تحصیل نمایند ۹۰۔ ۸۹۔ وظیفہ وزیر عدلیہ چیست ؟

۹۰ - وظیفه قوه قضائیه یا عدلیه قطع و فصل دناوی شخصی نمود

و تمیز دادن ظالم از مظلوم است و مبرج تمام تفتات عدلیه است

۹۱ - دعاوی شخصی دعاوی راجعه بحقوقی است که متعلق

از یک یا چند شخص معین باشد

۹۲ - دعاوی عمومی متعلق است بحقوق عموم مردم مثل بازار

و کوچه ها و آبهای عمومی و غیره

تشکیل قوه قضائیه

۹۳ - قوه قضائیه در مکتب تشکیل میشود از محضر شرع و محاکم

عسریه و **وظیفه محضر شرع**

۹۴ - وظیفه محضر شرع رسیدگی بانورثه عیة از قبیل نجات

و تلاق و میراث و عین و غیره آن و کلیه دعاوی که بشا بر دهنم

۹۰ - وظیفه قوه قضائیه یا عدلیه چیست ۹۱ - دعاوی شخصی که است

۹۲ - دعاوی عمومی که است ۹۳ - قوه قضائیه بچه تشکیل میدهد

۹۴ - وظیفه محضر شرع چیست

فصل داده میشود
محکمہ عسرفیه

۹۵۔ محکمہ عسرفیه چیست است که از طرف دولت انتخاب شده اند
برای قطع و فصل دعاوی و تسویه حق و بی حق و این هیئت برایت
قاضیه یا حاکم گویند

وظیفه محاکم عسرفیه

۹۶۔ وظیفه محاکم عسرفیه رسیدگی به دعاوی جزائیه و حقوقی
درجاتی است از روی اسناد و دلایل عسرفیه

دعاوی جزائیه

۹۷۔ دعاوی جزائیه دعاوی است که حاصل میشود از قتل
و سرقت و زرد و خورد و تنک و ترف و تعصبات سیاسی و از این

قبیل امور جزائیه
دعاوی حقوقی

۹۵۔ محکمہ عسرفیه که است ۹۶۔ وظیفه محکمہ عسرفیه چیست

۹۷۔ دعاوی جزائیه که است

۹۸- دعاوی حقوقی دعاوی است که حاصل شود از منازعات

که خسری و فروش و قرض و طلب و از این چیزها

(دعاوی تجاری)

۹۹- دعاوی تجاری دعاوی است که از معاملات تجاری

حاصل شود که طرفین یا یکطرف آن چاره باشد

(محاکم عظمیه)

۱۰۰- محاکم عظمیه چهار طبقه است طبقه بدایت استیفاء نیز

(وظیفه محکمه صلح)

۱۰۱- وظیفه محکمه صلح دادن باین مردم رسیدگی بدعا

که مقدار آن از دو بیست و پنجاه تومان بیشتر نباشد و همچنین رسیدگی

بامور خلافی و جسعه های کوچک از قبیل شرف و سایر اقصیه

جزئی که مجازات آن بیش از یک ماه حبس و پنجاه تومان نقد نباشد

۹۸- دعاوی حقوقی دعاوی است که دعاوی تجاری که است

۱۰۰- محاکم عظمیه چهار طبقه است ۱۰۱- وظیفه محکمه صلح است

با محضر صلوات است

و ظیفه محکم بد است

۱۰۲- دعاوی که از رویست و بخواه توان زیاده تر باشد

در محکم بدایت رسیدگی میشود با سپهرین بخواه ای بزرگ از قبیل

مرقت و نحو آن در محکم ابتدائی رسیدگی میشود

(و ظیفه محکم استیناف)

۱۰۳- امور بجه در محکم بدایت رسیدگی شد و محکم آن صادر

گردیده در صورتیکه بی از منته اعمین راضی بآن حکم نباشد

میخواهد در محکم استیناف مجدداً در آن دعوی بپای سبکی و حکم نماید

(و ظیفه محکم با دیوان عالی تیز)

۱۰۴- در صورتیکه بی از منته اعمین از محکم محکم بدایت استیناف

تکایت داشته باشد میخواهد محکم تیز رجوع بکند و محکم تیز رجوع

۱۰۲- و ظیفه محکم بدایت است ۱۰۳- و ظیفه محکم استیناف است

۱۰۴- و ظیفه محکم با دیوان عالی تیز است ۱

که صادر شده نظر برین باید اگر تصدیق بر صفت آن حکم کرد حکم
غیر قابل تغییر خواهد بود و اگر وید صحیح حکم نشده آن را منتقض کرد
رجوع بکلیت و برین بنابر آنکه مجدداً رسیدگی شود و محاکمه و زرا

در امور مملکتی سیر در دیوان عالی نیز میشود

۵۰۱- محاکم صلح در محلات شهرهای بزرگ و در قصبه و بدوک
برپا که دولت مقتضی بداند تشکیل میشود و این صلح بکثرت
۵۰۲- می گم بدایت در تمام شهرهای بزرگ و کوچک ایران
تکلیف بود و آستانه آن سه نفر است

۵۰۳- محاکم بستین ففتاد در پانچت راه کز ایالات مثل-
همدان - تبریز - مشهد - شیراز - کرمان - سیبکاشد و اجترآ
آن چهار نفر است

۵۰۴- محاکم نیز فقط یک نفر است و آنهم در شهر همدان است
۵۰۵- می گم صلح در کجا تشکیل میشود ۵۰۶- می گم بدایت در کجا تشکیل میشود
۵۰۷- می گم بستین ففتاد در کجا تشکیل میشود ۵۰۸- محاکم نیز در کجا تشکیل میشود

۱۰۹- در قسمت جزئی باید فکر دیگریست موسوم به جنبایات نفس
و جنایات برسد که بسیار دیر میگذرد و دیگری است خارج از عدیه
در تحت اداء نسبت جنگ موسوم به کلمات عسکریه که با دو
نظامی خاصت قوانین نفسانی رسیدگی میکند

(اداره مدعی العموم)

(مستغرق)

۱۱۰- مستغرق کسی است که در حدایه متغیر میشود برای اینکه
در خصوص جنبه و جنایات تحقیقات کرده اشخاص متغیر را کشف
نموده تحقیقات خود را مدعی العموم بدهد

(اداره مدعی العموم)

۱۱۱- اداره مدعی العموم اداره ایست که برای خطا آرایش

۱۰۹- آیا ممکن دیگری نیز هست ۱۱۰- مستغرق کجاست ؟

۱۱۱- اداره مدعی العموم کجاست ؟

عمومی و تکلیفی حقوق را بعد بمسئوم خستق در نزد محاکم
مدعی العموم موافق قانون متقصرین را تعقیب کرده و محاکمه مجاز
آنها را از محکمه بخواهد

۱۱۲- اداره مدعی العموم بته شعبه تقسیم میشود که هر یک از
آنها را پارک گویند پارک دیوان نیز - پارک محکمه استیناف
- پارک بدایت

(پارک دیوان متیسر)

۱۱۳- پارک دیوان متیسر تشکیل میشود از مدعی العموم متیسر که
او را مدعی العموم کل میگویند و یک نفر معاون که او را
وکیل عمومی نیز گویند

(پارک محکمه استیناف)

۱۱۴- پارک محکمه استیناف تشکیل میشود از مدعی العموم اول

۱۱۵- اداره مدعی العموم بچند شعبه تقسیم میشود ۱۱۳- پارک دیوان
نیز بچند بخش تشکیل میشود ۱۱۴- پارک محکمه استیناف بچند بخش تشکیل میشود

اینست در بیان عمومی بر این سه اساسی -

(پارک که بد ایست)

۱۱۵ - پارک که بد ایست تسخیر میشود از مدعی عمومی محکم ابتدائی

و معاونین بعد از اطلاقهای محکم

۱۱۶ - مدعی العسوم در محاکم حقوق و خالت ندارد مگر در

در صورتی که مستین کرده که در آن موارد باید اظهار عقیده

بنام (فصل ششم)

حقوق و وظایف ملت

۱۱۷ - حقوق ملت در دولت مشروطه در تحت دو عنوان در

سایه - حریت - آزادی - مساوات - برابری

(حریت)

۱۱۸ - حریت (آزادی) عبارتست از آنکه شخص در افعال

۱۱۵ - پارک که بد ایست تسخیر میشود ۱۱۶ - مدعی العسوم در محاکم

حقوق و خالت دارد یا ۱۱۷ - حقوق ملت در ملک مشروطیت ۱۱۸ - حریت
عبارت از حریت است

و حرکات و انحرافات و غیره خود بخود رخ نماید و لی ازادی صدی
 دارد که تو این موضوع سه دو آن را معین مینماید و آن تو این
 قیودی است که بجهت ازاد بودن سایر مردم لازمست و در حقیقت
 ازادی نامانجاست که صدمه بآزادی دیگران نرساند پس نباید
 ازادی را با خود کسی اشتباه کرد و بنامی مذهب اسلام نیز
 بر آزادی است چنانچه صاحب شریعت فرموده آن منس منسلط
 عَلَى امْوَالِهِمْ وَاَنْفُسِهِمْ

۱۱۹- آزادی حاصل میشود بدو استن اختیارات ذیل انصاف
 نفس- اختیار مال- اختیار منزل- اختیار کار و پیشه-
 اختیار عیال- اختیار طبع- اختیار اجتماع- اختیار تعلیم و
 تعلم- اختیار عرض

(اختیار نفس)

۱۲۰- اختیار نفس (آزادی شخصی) است که کسی بجان دیگری

۱۱۹- آزادی بجهت چیزی حاصل میشود ۱۲۰- اختیار نفس که است

سلبه ندارد از آن جهت که در این صورت نباید یا مجبور
بخدمت یا تنجیم خود نماید و در مستثنای و حبس و بجز است کسی
جائز نیست مگر در جای که رخصت ^{قانون} داده باشد

اختیار مال

۱۲۱- اختیار مال آنست که هر کس مالی تحصیل کرده تسلط دارد
آنرا هر نحو بخواهد نگاهداری یا خرج نماید و کسی نمیتواند مال
او را بگیرد یا او را بخشیم و مازت تصرف در مال خود کند مگر با
مجاز شرعی موافق قانون

(اختیار منزل)

۱۲۲- اختیار منزل آنست که کسی حق ندارد کسی را مجبور کند
باقامت در جانی یا منع کند از اقامت در جانی یا منزل
ادبی رخصت دارد شود مگر در مواردیکه قانون معین میکند

(آزادی کار و پیشه)

۱۲۱- اختیار مال کدامست؟ ۱۲۲- اختیار منزل کدامست

۱۰۷ - آزادی کار و پیشه آنکه شخص مختار باشد کار کند

یا بکند و هر کار و پیشه را پس دارد برای خود اختیار کند و اما
خود را بهر قیمتی که میخواهد بفروشد

اختیار عقیده

۱۲۴ - اختیار عقیده آنکه شخص هر نوع عقیده در امور سیاسی

و شبهه داشته باشد تواند آن را اظهار کند مگر آنکه موجب

فساد باشد

اختیار طبع

۱۲۵ - اختیار طبع آنکه شخص هر فن کرمی در امور سیاسی

و ترقی مملکت و غیر آن کرده تواند آن را بتوسط روزنامه و غیره

طبع و توزیع نماید مگر اموری که قانون مصلیحات آن را

ممنوع داشته

---

۱۲۳ - آزادی کار و پیشه کدام است؟ - اختیار عقیده

چیت ۱۲۵ - اختیار طبع کدام است؟

اختیار اجتماع

۱۲۶- اختیار اجتماع آنست که مردم اختیار دارند که تشکیل

انجمن یا مجمع کنند که اعضاء مخصوصه و ترقیب خاصی دارد یا

اجتماع کند در میدان ها و گردشگاهها و مهمانخانه و

مآثاخانه و اگر اینک موجب فتنه و محل نظم باشد

(اختیار تعلیم و تعلم)

۱۲۷- اختیار تعلیم و تعلم آنست که هر کس حق را است معلوم

خود را بدو بخوابد تعلیم نماید و هر کس حق را است دهر در

یا نزد دیگران بخوابد تعلیم کند یا فرزند خود را تعلیم دهد و

در هر علم و صنعه بخوابد تحصیل کند مگر آنچه شرعاً ممنوع باشد

اختیار عسر نفس

۱۲۸- اختیار عسر نفس آنست که هر کس حق دارد مطالب خود را

حق را بخواهد است ۱۲۹- اختیار تعلیم و تعلم است

۱۳۰- اختیار عسر نفس است

بیست نهم یا مجریه یا تحنایه غلبه نفس نماید چه مصلحتی
 شخصی یا ملت عمومی

۱۲۹ دولت استبدادی مردم آزاد نیستند چون که در
 دولت استبدادی دولت و صاحبان قدرت عقیده بقید
 قانونی نیستند و در مقابل آنها اختیاری ندارند مگر
 مقدار که مقررین بر حسب مصلحت یا ترحم خودشان بآنها
 اختیار دهند و این جهت سابقاً و دولستان و صاحبان
 قدرت و مالکین دولت به دلخواه خود مردم را حبس و زنجیر
 و چوب فلک میکردند و میآویختند و میکشتند و ایشان را
 میگزافتنند خود و ایشان را بکار میداشتند و بکار
 جانی متوطن یا بنیاد میسوزانند و میگردانند و رعیت را بکار
 مشایخه می بخشیدند کسی قدرت شکایت نداشت و اگر میکرد
 گوشش نمیدادند و کسی در اموال و اظهار عقیده نمیسوخت

کرد و اجتماع برای امور مملکتی ممنوع بود و کسی حرف حقوق نکش
نیگفت و تعلم و تعلیم بنیر آنچه مستغذین برای خود صدای
بودند ممکن نبود و در زمانه و فکر آزادی و حق کوئی ممنوع بود

(مساوات)

۱۳۰- مساوات عبارت از یکسان بودن تمام انسان
مردم در حقوق و منزلتند استثنای هیچ کدام بر دیگران مساوات
در حقوق است نه در احوال از قبیل غنا و فقر و علم و جهل و
ثروت و کسب و غیر آن زیرا که مردم با الطبیعت قدرت
و قابلیت و اخلاق و خیالات متفاوتند و این اختلافات
فرا سبب اختلاف احوال میشود

۱۳۱- مساوات چهار شعبه منقسم میشود

مساوات در مقابل قانون

مساوات در مقابل محاکم عدلیه

۱۳۵- مساوات عبارت از همیت است ۱۳۱- مساوات عبارت از همیت است

مساوات در مشاغل و مناصب

مساوات در مالیات

(مساوات در مقابل قانون)

۱۳۲- مساوات در مقابل قانون است که کلیه قوانین در باب
عموم مردم یکسان وضع شود و یکسان مجری گردد و رعایت
و تشخیص و تنوّل در حق هیچکس بعمل نیاید شاه و کد اغنی و فقیر
وزیر و زارع در قانون برابر باشند

مساوات در مقابل محاکم عدلیّه

۱۳۳- مساوات در مقابل محاکم عدلیّه است که محاکم عدلیّه
برای عموم مردم باید باشد و مرافعه فقیر و غنی متشخص و ضعیف
تمام در یکجا قطع و فصل شود و در طرف دعوی در محکمه با هم برابر
باشند اگر چه یکی متشخص و مالدار و دیگری فقیر باشد

(مساوات در مشاغل و مناصب)

۱۳۴- مساوات در مقابل قانون که است ۱۳۴ مساوات در مقابل
محاکم عدلیّه که است

۱۳۴- مساوات در شغل و منصب آنکه منصب و شغل

مخصوص بطبقه و طایفه معینی نباشد و همه سس بتواند بعد از
کفایت و قابلیت خود ضامن منصب و شغل گردد.

مساوات در مالیات

۱۳۵- مساوات در مالیات آنکه هر مالیاتی که وضع شود

باید عمومی باشد و همه مالیات برکن مناسبت خل و

توان او باشد نه اینکه مثل زمان اسبدار بعضی عیبت از

مالیات معاف باشند و بار آنها بدوش سایرین افتد

۱۳۶- بنای مذکور اسلام بر آزادی و مساوات است و

در تمام احکام از عبادات و معاملات و سیاسات و اداری

مالیات و جهاد و دفاع و غیره بران عموم مسلمین برابرند و

برای هیچکس حتی خود پسران و فرزندی برای خود قسرها ندارد

۱۳۷- در دولت استبدادی مساوات نیست سائی مقربین

۱۳۸- مساوات در شغل و منصب که است

۱۳۹- مساوات در مالیات که است ۱۴۰- آیا در اسلام مساوات

است ۱۴۱- آیا دولت استبداد مساوات هست

و قنقذین بر قنقذ از وقتها احتیارات داشتند و آنها را
مثل خود انسان می شمردند و در محبت نشستن و حرف زدن
با آنها میدادند و ایشان را در برابر خود بر کوع و سجود و خاک
افتاد و دست و پا بوسیدن مجبور میکردند و منصب و
شغل را بواسطه نسب و رشوه و واسطه و زور و بی حیائی میدادند
نه برای لیاقت تبطلیم و نکایت فقر اکوش میدادند و حقوق
ایشان پایال میشد صاحبان قدرت و قنقذین از مالیات و
و سرماز شدن معاف بودند و قنقذ بر ضعیف میشد و در تقصیرات
و اعمال بد ضعیف مؤامده میشدند و صاحبان قدرت مرخص
بودند و مسئولیت نداشتند

(وظایف افراد ملت)

۱۳۸- افسان بنیست خود و خدا نوا ده و بجه و وطن خویش
و نسبت با افراد مردم و خدایست و آنست که باید آنها را بجای آورد

۱۳۸ - وظیفہ افراد وقت چیت

(و طیفه انسان نسبت بخودش)

۱۳۹- تکلیف انسان نسبت بخودش عبارتست از تحصیل کردن
علم و ادب و اخلاق نیکو و نشستن بایمان و کار کردن دامود
معاش را بطوری مرتب کردن که بدقت و پریشانی نبیند و خرج
کمتر از دخل کردن و صحت بدن را حفظ نمودن و در خورد و خواب
و کار و عیش و اندوه و غم سیر اینها حد و سطر را گرفتن

(و طیفه انسان نسبت بنجد او و مذهب)

۱۴۰- و طیفه انسان نسبت بنجد او و مذهب آنست که خدا را بجاگانی
و عظمت شناخته اطاعت و فرمان خدا و پیغمبران او را بر خود
لازم دانسته مذهب را محترم شمارد و اعمال و قوانین مذابی را
معمول دارد و علماء و مبدیین واقع را محترم شمارد و از آدم
فریاد که انسان را از دین مسرمد یا دین خودشی را مایه بزرگی
و کدرا ان خودستمدار داده اند پرهیز نمایند

۱۳۹- و طیفه انسان نسبت بخودش عبارتست از ۱۴۰- و طیفه انسان
نسبت بنجد او و مذهب عبارتست از

(وظیفه افراد ملت نسبت به ملت)

۱۳۱- وظیفه افراد ملت نسبت به دولت از این قرار است (۱)

پادشاه خود را مقدس و محترم شمارد و وزیران و وزراء و سایر
اشخاص را که برای ترقی مملکت و راحت ملت زحمت میکنند

محترم و مضاعف شمارد و خانمان دولت و ملت را دشمن دارد

(۲) اطاعت قوانین را بر خود واجب و لازم دانستن (۳)

دادن مالیات را یکی از وظایف محله خود دانسته استکفاف تمام

در ادب مالیات را بیک نحو تفسیر و خیانت نسبت به ملت و منافع عموم

ملت شمارد (خانواده)

۱۳۲- خانواده عبارتست از زن و شوهر و اولاد و فرزندان

که غالباً در یک خانه بکلی میسمایند

(وظیفه شخص نسبت به پدر و مادر)

۱۳۳- وظیفه شخص نسبت به پدر و مادر آنست که فتنای اخرام

۱۳۱- وظیفه افراد ملت نسبت به دولت چیست؟ ۱۳۲- خانواده که است؟

۱۳۳- وظیفه شخص نسبت به پدر و مادر چیست؟

از آن نباید و حرف آنها را بشنود و نگذارد و از او در نجس و

نمایند و در حق آنها نیگوید که

(و خیفه پدر و مادر نسبت با ولاد)

۱۴۴- و خیفه پدر و مادر نسبت با ولاد است که آنها را با طلاق

خوب تربیت کند و آنها را در هر مسه گذاشته و ادراک تحصیل نمایند

و نگذارند هر سه زه کرده و بد اخلاق بار بیایند

و طیفه شوهر زن با شوهر

۱۴۵- و خیفه زن با شوهر خود است که از شوهر خود اطمینان

نماید و محافظت اموال او را نماید در غیاب او در خانه داری

و ضبط اسباب و اساسیه خانه و برای شوهر خود در

کارها کوتاهی نماید

و طیفه شوهر نسبت زن

۱۴۶- و طیفه شوهر نسبت زن است که با زن خود بکمال مهربانی

۱۴۷- و طیفه پدر و مادر نسبت با ولاد است ۱۴۵- و خیفه زن

با شوهر است ۱۴۶- و طیفه شوهر نسبت زن است

بوده اسباب است و خوشی او را فراهم نماید و اذیت و سختی بآورد.

و طیفه آقا نسبت بنوکر

۱۳۷- و طیفه آقا نسبت بنوکر آنست که با او بداد ارفاق نماید و با

حقوق کافی بدهد و مواظبت و تقشیر کند که نوکر دزدی و چا

و کشف سرخانه نکند و بدخواه نباشد

و طیفه نوکر نسبت باقا

۱۳۸- و طیفه نوکر نسبت باقا در آنست که در کار آقا کوتاهی نکند

و دست و زبان خود را از دزدی و سخن خانه بیرون بردان

و بدخواهی خانه نکند

(و طیفه شخص نسبت بابادی که در آن ساکن است

۱۳۹- و طیفه شخص نسبت شهر و بابادی که در آن ساکن است آنست که

در آبادی آنجا دزدی و جرم و مدرسه و خطا صحت و پاکیزگی

۱۴۰- و طیفه آقا نسبت بنوکر چیست ۱۴۱- و طیفه نوکر نسبت باقا

۱۴۲- و طیفه شخص نسبت بابادی که در آن ساکن است چیست ؟

و دشمنانی آنجی سعی نماید و با مردم همسببانی نموده آنها را بخانه
خوب وادارد و در انتخابات آدم این انتخاب کند و از بدگویی

و رقابت با مردم پسر میرد

(وظیفه شخص نسبت بوطن و مملکت)

۱۵۰- وظیفه شخص نسبت بوطن و مملکت خود از این قرار است

(۱) خدمت سربازی را اولین وظیفه خود دانستن باید تمام افراد

ملت مدافع وطن و حفظ مملکت را برمسئله شخصی ترجیح دهند و

در نگاهداری آن از مال و جان مضایقه نمایند

(۲) هر یک از افراد مملکت را برادر خود دانستن و عمرایی و کمک

از یکدیگر کردن و برای سعادت و ترقی مملکت مساعدت و لها

با هم نمودن

(۳) بقدر قوه سعی در ترقی و آبادی مملکت کردن و کوشش

در افتخار و نیک نامی و محبت وطن دانستن اینکه

۱۵۰- وظیفه شخصی نسبت بوطن و مملکت خود چیست؟

بدون وطن زندگانی حسرت آمیز است. زیرا پا دلت و بندگی و انیریت

۱۵۱- وطن ما ایران است و تمام امانی ایران با یکدیگر یکیم و وطن ما
و باید دست اتحاد بهم داده در ترقی و مجاهلت آن خود داری
نماینده و ترویج معارف و زراعت و صنایع و تأسیس کارخانجات
در وطن خود بنماید و زبان ملی و مذهب رسمی خود را ترقی دهد و
اسباب نظم و امنیت و آسایش امانی را فراهم نماید و
ایران را یک خانه و تمام افراد امانی آنرا در یک خانه و با یکدیگر
بند و طیفه شخص نسبت به عموم بشر

۱۵۲- انسان باید با تمام طوایف و ملل بطور دوستی
و مدارا رفتار نماید و احترام محکم و وطن و دولت و مذهب
و دیگران را منظور دارد و با آنها مساعدت کند و از آنها
مساعدت بطلبد و هر قدر بتواند علوم خوب و صنایع با
فایده دیگران را بوطن خود جلب کند

۱۵۱- وطن ما کجاست؟ ۵۲ طیفه شخص نسبت به عموم بشر

چون کتاب تعلیمات فی تالیف جناب مستطاب شریعتدار آقا
آقا میرزا اسید محمد فی بعضی از مواد آن تفسیر نموده بنا برینها

جناب مستطاب شریعتدار آقای آقا شیخ ابوالاسیم

سلا الله تعالی جناب مؤلف تجدید نظری فرمود

و بعضی مطالب مهم را بر آن اضافه نموده

مواد آن را مطابق با پرکرام نمود و بنظر

اولیای وزارت جلید معارف رسانید

از این جهت این طبع از طبعهای سابق

استیاز دارد

اموال دولتی وزارت معارف

(کتبه قوام الکتب ۱۳۲)

در مطبعه اقبال طبع رسیده

اخطار

از طرف کتابخانه اقبال

کتابهایی که تا زکی بطبع رسیده و مطابق است با
بروگرام رسمی جدید وزارت جلیله معارف
علم الاشياء جدید تالیف آقای آقامیرزا سید علیخان
در شش جلد از برای شش ساله مدارس ابتدائی

هنر آموز دوشیزکان تالیف آقای میرزا سید علیخان در
سه جلد از برای شش ساله مدارس نسوان

شرعیات یافته فارسی تالیف آقای آقامیرزا سید محمد
قاسمی در سه جلد بانضمام اخلاق از برای شش ساله مدارس
ابتدائی

جغرافی جدید عالم تالیف آقای آقا میرزا سید
باقرخان در چهار جلد از برای شش سال مدارس
ابتدائی

شورش فرانسه تالیف آقای آقا میرزا سید علیخان
تاریخ مختصر ایران دوره سیم تالیف آقامیرزا حسین
خان از جهت کلاس سوم و چهارم مدارس ابتدائی
حفظ الصلحه مصور تالیف آقامیرزا سید حسینخان رمزی
سه جلد از برای شش سال مدارس ابتدائی

دستور جدید ابتدائی تالیف

سازمان اسناد و کتابخانه ملی
جمهوری اسلامی ایران